

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU PREKIŲ IR PASLAUGŲ TEIKIMO SRITYJE „PEGASAS“ BARE

2016-07-14 Nr. (16)SI-40)SP-69
Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje 2016 m. birželio 13 d. elektroniniu paštu gauta informacija, jog interneto tinklalapyje Facebook buvo patalpintas skelbimas, kuriame nurodyta, jog „baras „Pegasas“, esantis Mažeikiuose, birželio 10 – 11 d. siūlo merginoms pirmą kokteilį tik už 10 centų bei merginoms – nemokamas įėjimas iki 24 valandos (kitiems – 3 eur.)“.

Lygių galimybių kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 18 str. 3 d., 2016 m. birželio 13 d. sprendimu Nr. (16)SI-40 pradėjo tyrimą savo iniciatyva dėl galimo Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 5¹ str. 1 p. pažeidimo, t.y., dėl galimai labiau palankių prekių ir paslaugų teikimo sąlygų nustatymo moterims nei vyrams „Pegasas“ bare.

Lygių galimybių kontrolierė, vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 25 str. 1 ir 2 d., 2016 m. birželio 15 d. raštu Nr. (16)SI-40)S-482 „Dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu prekių ir paslaugų teikimo srityje „Pegasas“ bare“ kreipėsi į UAB „Avicula“ administraciją, prašydama pateikti paaiškinimą dėl galimai labiau palankių prekių ir paslaugų teikimo sąlygų nustatymo moterims nei vyrams bei pagrįsti kainų skirtumą.

Lygių galimybių kontrolierė, vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 25 str. 1 ir 2 d., 2016 m. birželio 30 d. pakartotinai raštu Nr. (16)SI-40)S-482 „Pakartotinai dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu prekių ir paslaugų teikimo srityje „Pegasas“ bare“ kreipėsi į UAB „Avicula“ administraciją, prašydama pateikti paaiškinimą dėl labiau palankių prekių ir paslaugų teikimo sąlygų nustatymo moterims nei vyrams bei pagrįsti kainų skirtumą.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė :

2016 m. liepos 8 d. gautas UAB „Avicula“ direktoriaus paaiškinimas, kuriame teigiama, jog bare „Pegasas“, esančiame Mažeikiuose, Žemaitijos g. 20, visi klientai: tiek merginos, tiek vaikinai, gali gauti

gėrimą už 10 centų. Kaip teigia direktorius, įėjimo mokestis klientams į mokamus vakarus taikomas visiems vienodas, o minėtame skelbime pripažįsta padaręs klaidą, ją ištaisė ir pasižadėjo ateityje stengtis tokių pažeidimų išvengti.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Tyrimo metu buvo siekiama nustatyti, ar UAB „Avicula“ baras „Pegasas“ 2016 m. birželio 10 - 11 d., siūlydamas merginoms pirmą kokteilį tik už 10 centų bei nemokamą įėjimą iki 24 valandos (kitiems - 3 eur), tokiais veiksmais nesudarė labiau palankesnes prekių ir paslaugų įsigijimo sąlygas moterims nei vyrams ir ar tokiais veiksmais nepažeidė Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 5¹ str. 1 p. įtvirtintos pareigos, jog įgyvendindamas moterų ir vyrų lygias teises, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas privalo visiems vartotojams, nesvarbu, kokia jų lytis, taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

2. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 7¹ str. 1 d. įtvirtinta nuostata, kad prekių pardavėjo, gamintojo ar paslaugų teikėjo veiksmai pripažįstami pažeidžiančiais moterų ir vyrų lygias teises, jeigu dėl asmens lyties yra taikomos skirtingos apmokėjimo sąlygos ar garantijos už tokias pačias ir tokios pačios vertės prekes, paslaugas bei gaminius ar nustatomos skirtingos prekių ir paslaugų pasirinkimo galimybės.

3. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 2 str. 4 d. tiesioginė diskriminacija apibrėžiama, kaip ne toks palankus asmens traktavimas dėl lyties, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų traktuojamas asmuo.

Tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami keli žmonės, pavyzdžiui, skirtingos lyties ar skirtingos tautybės žmonės, ir vertinama, ar vienam iš jų dėl lyties, amžiaus ar tautybės nėra taikomos mažiau palankios sąlygos nei kitam asmeniui buvo, yra ar būtų taikoma panašiomis aplinkybėmis. Taigi palyginamieji asmenys vertinami panašiomis arba tokiomis pačiomis aplinkybėmis.

4. Direktyva 2004/113/EB įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, kurios tikslas – sukurti sistemą kovai su diskriminacija dėl lyties galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir tiekti prekes bei teikti paslaugas srityje, siekiant valstybėse narėse įgyvendinti vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principą, sako, jog vyrų ir moterų lygybė yra vienas iš Europos Sąjungos pagrindinių principų. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 21 ir 23 straipsniai draudžia bet kokią diskriminaciją dėl lyties ir nustato reikalavimą užtikrinti vyrų ir moterų lygybę visose srityse. Lygybė prieš įstatymą ir teisė į apsaugą nuo diskriminacijos visiems asmenims yra visuotinė teisė, pripažįstama pagal Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją.

Nagrinėjama atveju atliekamas tyrimas dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu, t.y., nustatoma ar interneto tinklalapyje Facebook patalpintas skelbimas, kuriame akcentuojama, jog merginoms pirmas kokteilis tik už 10 centų bei nemokamas įėjimas iki 24 valandos (kitiems - 3 eur), neturi požymių, atitinkančių privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimui lyties pagrindu.

5. Draudimas diskriminuoti asmenis vartotojų teisių apsaugos srityje, atsižvelgiant į asmens tapatybės savybes bei kitus su asmeniu susijusius požymius, yra nustatytas ir Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatyme. Lygių galimybių įstatymo 8 str. 1 p. įpareigoja prekių pardavėjus, gamintojus ar paslaugų teikėjus nepaisant lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ir religijos visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, bei taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas, o šios pareigos nesilaikymas yra laikomas Lygių galimybių įstatymo pažeidimu (Lygių galimybių įstatymo 10 str.).

6. Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatyme bei Lygių galimybių įstatyme yra įtvirtinta prekių pardavėjo, gamintojo ir paslaugų teikėjo pareiga teikti prekes ir paslaugas vienodomis sąlygomis ir garantijomis moterims ir vyrams, o taip pat neteikti privilegijų rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės ir religijos pagrindu bei nustatyta atsakomybė už šios pareigos nevykdymą.

7. Pažymėtina, jog Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 5⁽¹⁾ str. nustato pareigą prekių pardavėjui, gamintojui ar paslaugų teikėjui, įgyvendinti moterų ir vyrų lygias teises: 1 p. visiems vartotojams, nesvarbu kokia jų lytis, taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas; 2 p. suteikdamas vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuodamas, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekinimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą.

UAB „Avicula“ direktorius savo paaiškinime pripažino, jog interneto tinklalapyje Facebook patalpino skelbimą, kuriame 2016 m. birželio 10-11 d. siūlė merginoms pirmą kokteilį įsigyti už 10 centų bei nemokamą įėjimą iki 24 valandos. Taip pat informavo, jog informacija minėtame skelbime buvo klaidinga, o visi kokteiliai vyrams ir moterims buvo parduodami už tą pačią kainą.

Tyrimo metu negauta duomenų, jog siūlomas kokteilis už 10 centų buvo parduodamas tik merginoms ar įėjimo mokestis buvo taikomas skirtingas atsižvelgiant į lytį ir, priešingai, kad siūlomas kokteilis už 10 centų buvo parduodamas tiek merginoms, tiek vaikinams ar įėjimo mokestis buvo taikomas vienodas neatsižvelgiant į lytį.

Tačiau darytina išvada, jog reklaminio skelbimo patalpinimas interneto tinklalapyje Facebook patvirtina faktą, jog UAB „Avicula“, informuodamas apie gaminius, prekes ir paslaugas, neužtikrino pareigos, numatytos Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 5¹ str. 2 p., įpareigojančios prekių pardavėjus, gamintojus ar paslaugų teikėjus, suteikiant vartotojams informaciją apie gaminius, prekes ir paslaugas arba jas reklamuojant, užtikrinti, kad joje nebūtų išreiškiamas pažeminimas, paniekimas arba teisių apribojimas ar privilegijų teikimas dėl asmens lyties bei formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą, bei pažeidė to paties įstatymo 7¹ str. 2 p., kuris nustato, jog prekių pardavėjo, gamintojo ar paslaugų teikėjo veiksmai pripažįstami pažeidžiančiais moterų ir vyrų lygias teises, jeigu informuojant apie gaminius, prekes ir paslaugas arba reklamuojant jas, formuojamos visuomenės nuostatos, kad viena lytis pranašesnė už kitą, taip pat vartotojai diskriminuojami dėl jų lyties.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 str. 1 d. 6 p. bei Lygių galimybių įstatymo 14 str. ir 15 str.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Įspėti UAB „Avicula“ vadovą dėl padaryto pažeidimo.
2. Su sprendimu supažindinti UAB „Avicula“ vadovą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Lobačevskytė